

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

198. An, & qualiter vacent beneficia ob malam promotionem ad Ordines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Inducatur hæc vacatio, eaque sub clausula generali quo modo comprehenditur. Lott. à n. 42. Proceditque idipsùm, etiamli prætendatur sententiam fuisse nullam; nam cum non possit ante declarationem super nullitate evitari temeritas & sperus iste auctoritatis judicialis, ob quem dicta pœna imposita; adhuc militat dispositio dictæ *Clement.* si tamen ipsùm sequestrum sit validum. Lott. n. 45. imò etiam si à sententia fuisset appellatum. Lott. n. 46. Non verò procedit, ubi temeritas illa aliqua ratione foret excusabilis, v. g. si ideo occupati fuissent fructus, quia non videbantur cadere sub sequestro; eo quodd prius fuissent collecti, vel etiam simpliciter à solo separati, cum illud factum occupandi tunc fructus tenderet potius ad reprimendum excessum sequestri, quam ad iudicis contemptum; quia non desunt existimantes, sequestrarium non posse huiusmodi fructus accipere; cum non dicantur fructus fundi vel beneficii, sed possessoris. Lott. n. 51.

2. De cetero, ut pœna dicta incurratur, debent intervenire sequentia: primò debet sequestrum imponi vigore sententiæ diffinitivæ, non interlocutoriæ, & quidem lata in curia Romana, & non extra. Castrop. Gonz. II. cit. Lott. n. 47. cum sententiæ diffinitivæ majore cum maturitate proferrantur, adeoque sperus ille auctoritatis judicialis sit major, ut Lott. n. 48. Et licet in aliis casibus detur esse major ratio, dicta tamen *Clem.* sic statuens in hac parte à jure exorbitet, & hinc ad alios casus non extendenda. Lott. n. 49. Secundò: debet esse impositum in causa beneficii super petitorio vel possessorio non in causa attentatorum, seu lata debet esse sententia contra possessorem, vel in petitorio vel in possessorio plenario, per quod plena & totalis possessio ab alio aufertur & alteri indiffinitivè adjudicatur. Lott. n. 50. Castrop. & Gonz. II. cit. ex Lancellot. de attent. p. 3. c. 28. n. 243. Tertiò: debet esse impositum super ipso beneficio, & non super membro, & re ipsius beneficii. Castrop. *ibid.* citans Riccium *Collectan.* 223. Barbof. alleg. 54. Lott. n. 47. Quartò: sententia non debet esse lata contra possessorem triennalem; cum contra hunc imponi nequeat sequestrum. Castrop. *loc. cit.* citans Barb. *ubi antè.* & Gonz. §. 2. *proem. num.* 72. quem vide *ibidem* fusè per totum §. 7. de sequest. hoc, quod vi constitutionis Pii quarti sub die 26. Octob. 1560. quæ in Bullar. est 142. mandatum, imponi fructibus, redditibus, proventibus beneficiorum; ratione mensium aut aliàs reservatorum, dum inter provisum Apostolicum & provisum ab Ordinario desuper litigari contigerit, statim ut iudex citatà legitimè parte & citatione reproductà cognoverit præfatam reservationem, etiam summarie & extrajudicialiter.

Quæstio 196. An, & qualiter vacent beneficia eorum, qui scripturas spectantes ad cameram Apostolicam indebitè retinent, vel scientes ab alio retineri, & id non revelantes?

Respondeo: Vacare ipso jure ex constitutione Julii 3. de ult. April. 1552. quæ est 24. & incipit cum acceperimus. Gonz. gl. 15. n. 99. Barbof. *juris Ecclesiast.* l. 3. c. 14. n. 41. Castrop. de benef. d. 6. p. 2. §. 8. n. 18. Idem est, si quis bona palatii Apostolici detineat, & non restituat, juxta constitutionem 6. Alex. 6. & constitutionem 1. Clem. 7. Castrop. & Gonz. II. cit.

Quæstio 197. An, & qualiter vacent beneficia ob crimen falsi in literis Apostolicis commissum?

Respondeo: Qui per se, vel per alium in literis Apostolicis vitium falsi fecerit, aliquid in eis delendo, interlevando, vel in hoc consilium, auxilium, mandatum dederit, præterquam quòd excommunicationem incurrat, privatur seu privatus est beneficiis, si quæ habet; Gonz. gl. 15. nu. 37. Castrop. *loc. cit.* n. 40. Garc. p. 11. c. 10. n. 170. Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. §. crimen. juxta c. ad falsarium. de crimine falsi; qui textus, etsi id non exprimat, intelligitur tamen communiter ab auctoribus de privatione ipso jure. Azor. *loc. cit.* citans Rebuff. de pacif. poss. num. 265. & in pr. tit. de mod. amit. n. 43. sic quoque privantur beneficiis & officiis, qui sub nomine Pontificis literis falsis ab alio impetratis utuntur. Item qui falsas literas impetrant. Castrop. *loc. cit.* Debere autem falsificantes literas Apostolicas super hoc prius convinci in iudicio, juxta quod denotant verba *cit. c. falsarium: qui falsarii fuerint deprehensi.* Et quoad alios illos usurpantes, aut impetrantes literas falsas debere expectari sententiam declaratoriam, tradit *ibid.* Castrop. Notandum hic cum C. de Luca. d. 75. n. 13. quætionem procedere de crimine falsificationis in literis Apostolicis commissio per jam possessorem, seu provisum de beneficio, quòd nimirum privetur is illo; secus enim est, si crimen hoc jam commissum, & inquisitio de eo aderat tempore provisionis: nam tunc non privatur illo beneficio, sed inhabilis redditur ad illud assequendum; cum crimen falsitatis non tantum in literis Apostolicis commissum, sed etiam cujuslibet alterius ob infamiam, quam irrogat, hunc effectum inhabilitatis inducat: etsi de cetero alterius falsitatis crimeu, seu crimen falsitatis in genere privationem beneficii jam obtenti non inducat.

Quæstio 198. An, & qualiter vacent beneficia ob malam promotionem ad ordines?

Respondeo: Malè promoti ad ordines (intellige majores. Chok. ad reg. Cancell. de male promot. n. 5. ex Mandos. ad eandem regulam. q. 1.) putantur ob inhabilitatem ex aliquo vitio, seu crimine, vel per saltum, vel sine sufficiente titulo, aut dimissoriis; vel ante legitimam ætatem, extra statuta tempora, suspensi sunt ab omni ordinum exercitio, sublata eis facultate ascendendi ad alios ordines. Si nihilominus in dictis ordinibus ministrare præsumperint, non solum efficiuntur irregulares, sed etiam dignitates & quæcunque beneficia ab illis obtenta vacant ipso jure per constitutionem Sixti V. reddunturque per eandem constitutionem quæ incipit: *Sanctum & salutare:* sub dato Nonis Jan. 1558. ad illa & alia quæcunque perpetuò inhabiles. Gonz. gl. 15. n. 127. Azor. p. 2. l. 7. c. 17. §. decimum octavum crimen. Veruntamen hodieum pœna illa privationis locum non habet; quia dicta constitutio Sixti V. è medio sublata, ac ad terminos juris communis & Trid. & constitutio Pii II. quæ incipit: *cum ex sacrorum,* & est in Bullario 6. (quæ non nisi privandus per sententiam veniebat talia faciens, id est, ministrans in ordinibus, ad quos malè promotus, Gonz. *loc. cit.* n. 228.) redacta per constitutionem Clem. VIII. emanatam 1. Kalend. Martii. 1595. Chok. *loc. cit.* num. 3. Gonz.

Gonz. cit. n. 128. qui etiam gl. 5. §. 10. ex n. 22. specialiter, quod non operetur dicta constitutio Sixti V. quoad suspensionem promotorum ad ordines sine, aut cum ficto titulo.

Questio 199. An, & qualiter vacent beneficia per alienationem rerum Ecclesie seu beneficii?

1. **R**espondeo: Rectores Ecclesiarum seu beneficiorum, vel etiam commendatarii, aut administratores, qui bona Ecclesie vel beneficii sui, hoc est, ipsum dominium vel jus aliquod, sive per venditionem, sive donationem vel emphyteusim, hypothecam, pignoris locationem ultra triennium, simileve aliud pactum, per quod dominium transfertur, aut transferri consuevit, transferre in alium presumunt (praterquam in casibus in iure permisis, vel de rebus in emphyteusim ab antiquo tempore dari solitis, & tunc in evidentem Ecclesie utilitatem, aut de fructibus & bonis, qua servando servari non possunt) sine Papae consensu, dum sunt Episcopo, & Abbate inferiores, Prioratibus, Praepositis, dignitatibus, Personatibus, administrationibus, officiis, Canonicatibus, praebendis aliisque Ecclesiasticis, cum vel sine cura beneficiis, quorum res & bona alienarunt duntaxat (non vero aliis) ipso facto privati existunt: illaque absque declaratione aliqua vacare censentur; possuntque per locorum Ordinarios vel alios, ad quos eorum collatio spectat, liberè personis idoneis (iis exceptis, quae propterea eis privata fuerunt) conferri; nisi forte aliis specialiter aut generaliter sint Papae reservata. Si vero alienatores sint Episcopi aut Abbates, ingressus Ecclesie penitus illis interdicitur, & si per 6. menses immediate sequentes sub interdicto huiusmodi animo perseveraverint indurati, lapsis iisdem mensibus a regimine & administratione Ecclesie suae, vel Monasterii in spiritualibus & temporalibus eo ipso sunt suspensi, Praterea quod ab ipsis, uti & aliis beneficiatis facta alienatio, hypotheca, concessio, locatio, conditio, in feudatio nullus sint roboris & momenti. Ita Paulus 2. in *Extrav.* sua *ambitiosa. inter communes. de rebus Ecclesie non alienand.* Lott. l. 3. q. 25. n. 2. dicens hanc poenam privationis esse latae sententiae, & qui in dicta *Extrav.* impeerint, censentur ipso iure privati beneficio. Castrop. tr. 13. de benef. d. 6. p. 2. §. 8. n. 14. qui tamen ait, ita esse, esto, in opinione plurium DD. ea recepta non sit, puta, poena vel *Extravagans.* Engels. ad tit. de rebus Eccles. non alienand. n. 18. idem monens ex Nav. istas poenas ipso iure incurrendas non ubique receptas esse; de quo vide dicenda ad finem hujus quaestionis. Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1. §. septimum crimen: qui tamen subjungit ex Cajet. in sum. v. excommunicatio. c. 75. & Armill. v. eodem. excommunicationem talibus inflictam non esse receptam ubique; & alibi, non ex toto, sed ex parte tantum, ut ex Rocho de Curte c. ult. de consuet. esse consuetudine abrogatam.

2. Verum circa haec notandum primò: ad incurrendam dictam poenam requiri alienationem cum effectu sumptam; si nimirum res Ecclesie de facto sit emptori tradita, Engels loc. cit. adeoque ab impetrante justificandum factum alienationis, hoc est, actum, per quem translatum fuit dominium; quale non est venditio secundum se solam; adeoque hanc justificare non sufficit; sunt enim

haec duo compatibilia; aliquid esse venditum, & nihilominus non esse translatum dominium illius in emptorem; venditio siquidem & similes contractus, sunt quidem causae transferendi dominium, sed non concludunt ad ipsum actum translationis; qui perficitur ex traditione rei, juxta l. tradit. c. de pactis. ita tamen ut nec nuda traditio aliquid operetur, nisi praexistat causa seu titulus habilis ad transferendum dominium. l. nusquam. ff. de acquirend. rerum dominio. Lott. loc. cit. à n. 3. qui etiam subjungit n. 8. non esse proinde in casu hoc inconsiderabilem clausulam constituti (de cuius vi & effectu vide Barbof. de clausulis.) eo quod tamen habet vim traditionis pro acquirendo dominio & possessione; quia tamen id procedit per fictionem quandam, non esse secundum rei veritatem, ut Menoch. consil. 792. nu. 3. Barb. loc. cit. quae ficta traditio, ut concernit jus, quod venit secundum naturam contractus, seu ut Barbof. traditionem juris, non autem factum, in quo praesumitur executio obligationis, seu traditionem facti, ita ut non attendenda pro incurfu dictae poenae, cum adhuc actus reputetur imperfectus.

3. Secundò: quod hinc sequitur, ad effectum incurrendi dictam poenam non sufficere rem Ecclesie datam in hypothecam; licet enim prohibita alienatione, censetur quoque prohibita hypotheca, qua ad alienationem devenitur, uti id in terminis citata *Extravag.* est indubitatum) id tamen intelligitur respectu validitatis actus, quo datur res illa in hypothecam, qui non minus, quam actus venditionis prohibetur & annullatur, in dicta *Extrav.* non autem respectu istius poenae, idque sive hypotheca sit generalis, sive specialis; sicut enim differt vis legis, qua punit, à virtute legis, qua prohibet; ita ab una ad alteram non rectè infertur, ubi diversa incurrit ratio; siquidem ubi agitur de puniendo ob alienationem, verbum alienationis sumitur strictè & proprie; & sic pro translatione dominii, ut Alex. consil. 41. n. 5. & 7. vol. 6. Bald. in l. final. c. de rer. alien. n. 1. Castrenf. n. 3. & DD. communiter. ita ferè Lott. loc. cit. à n. 13.

4. Tertio; requiri, ut, praterquam, quod res illa sit ad decorem & illustrationem Ecclesie, vel ex qua ministri alimenta percipiunt, ut meminit & supponere videtur dicta *Extrav.* in principio in ipsa periodo actus alienationis sub dominio Ecclesie; si enim tunc de facto jam fuisset alienata, & praelatus seu Rector ex suppositione invaliditatis actus, aut rei devoluta ad novam concessionem procederet, utcumque actus ille, qui sustineri posset quasi ex solito, seu quia tales res solita fuissent alienari, nullus foret; eo quod negaretur illud solitum; adhuc tamen posita illa nullitate non infertur necessariò ad statum rei concessa; nempe quod ea tempore concessionis esset in dominio Ecclesie vere & realiter, & in consequens esse locum dictae poenae. Lott. à n. 18.

5. Quarto: satis non esse, quod bona illa quomodocunque spectent ad Ecclesiam, sed requiri ut bona illa sint actu incorporata Ecclesie, mensa capitulari, conventui &c. non enim aliter constitui possunt in dominio Ecclesie (intellige, in ordine ad prohibitionem alienandi, & ex ea incurrendam dictam poenam, quam per incorporationem, Lott. loc. cit. n. 21.) bona enim legata, donata Ecclesie vel aliter ab ea obrenta (etiam ea, quorum Ecclesia non habet nisi dominium directum, dum ea ex causa aliqua quoad dominium quoque utile